

TIEDOTUKSIA

V Pohjoismainen Siirtolaisuus- Tutkijoiden Seminaari

Pohjoismaisen ministerineuvoston ja pohjoismaisen työmarkkinatoimikunnan (NAUT) järjestämä V pohjoismainen siirtolaisuustutkijoiden seminaari pidettiin Oslolla 15-17.10.1979.

Seminaariin oli edeltäkäs in ilmoittautunut 14 osanottajaa Tanskasta, 19 Norjasta, 21 Ruotsista ja 9 Suomesta. Aivan kaikki osanottajat eivät olleet varsinaisia siirtolaisuuden tutkijoita vaan seminaaria seuraamaan oli tullut myös joitakin siirtolaisuusasioista kiinnostuneita ja näistä asioista vastaavia viranomaisia.

Seminaarin tarkoituksena oli luoda yleiskuva Pohjoismaissa tapahtuvasta tutkimustoiminnasta ja samalla antaa mahdollisuus eri maiden tutkijoille tutustua toisiinsa. Seminaarissa oli tarkoituksena lähestyä Pohjoismaihin ja Pohjoismaiden sisällä tapahtuvaa muuttoliikettä lähinnä teoreettisesti ja metodologiset ongelmat huomioiden.

Mainittua tarkoitusta tukivat myös seminaarissa pidetyt yleisluennot. Ensimmäisen luennon piti professori J.-H. Hoffman-Nowotny, joka toimii Zürichin yliopiston sosiologian laitoksella. Hänen aiheensa oli "A Macrotheoretical Approach towards a General Explanation of Migration and Related Phenomena". Toisen päivän yleisluennon piti professori Jagdish N. Bhagwati, Massachusettsin Teknologisesta instituutista. Hän esitelmöi aiheesta "Economic Theory and Labour Migration".

Molemmista esitelmistä virisi erittäin vilkas ja välistä kiivaskin keskustelu.

Varsinainen seminaarityöskentely tapahtui kuitenkin työryhmissä, joita oli kuusi. Ryhmien teemat olivat seuraavat: Integraatioprosessin käytännölliset ja teoreettiset seuraukset vastaanottajamaassa; työvoiman ja pääoman liikkuvuus työmarkkinoilla; lapset, nuoris, koulu ja luovuus; maahanmuuttajien järjestäytyminen ja ryhmäidentiteetti; lähtömaan olosuhteet ja takaisin paluu sekä sukupuoliroolit ja siirtolaiset. Ryhmiin oli jakauduttu jo aikaisemmin ja niissä käsiteltiin ryhmäläisten esitelmää ja keskusteltiin niiden pohjalta.

Vaikka teoreettiset ja metodologiset ongelmat eivät tulleetkaan esille siinä määrin kuin seminaarin tarkoituksena oli, on todettava, että se toimi erittäin tarpeellisenä foorumina siirtolaisuuskeskustelulle. Vaikeutena, mutta tavallaan keskustelua rikastuttavana tekijänä oli se, että osanottajamaat ovat erilaisessa asemassa siirtolaisuuteen nähden. Erityisesti muista poikkeaa Suomi, joka on muuttotappiollinen, muiden saadessa muuttovoittoa. Tällöin tutkijoidenkin intressit jossain määrin poikkeavat toisistaan, mutta pienryhmätyön etuna on se, että voidaan paremmin paneutua ja ottaa huomioon eri maiden erilaiset ongelmat. Seminaarin materiaali tullaan julkaisemaan.

Arja Munter

SIIRTOLAISUUS SUOMESTA RUOTSIIN KAUTTA AIKOJEN-NÄYTTELY

Siirtolaisuusinstituutti tekee tällä hetkellä näyttelyä suomalaisesta siirtolaisuudesta Ruotsiin. "Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikojen"/ "Migrationen från Finland till Sverige genom tiderna" -näyttelyn avajaiset on tarkoitus pitää Suomen Päivänä, 18.5.1980 Göteborgissa.

UTSTÄLLNINGEN OM MIGRATIONEN FRÅN FINLAND TILL SVERIGE GENOM TIDERNA:

Migrationsinstitutet planerar för närvarande en utställning om den finländska emigrationen till Sverige. Utställningen - "Migrationen från Finland till Sverige genom tiderna - Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikojen" - öppnas enligt planerna på Finlands dag 18.5.1980 i Göteborg.

Näyttelyn tarkoitus on lisätä tietämystä suomalaisesta siirtolaisuudesta Ruotsiin, ja erityisesti lisätä ruotsalaisten ymmärtämystä suomalaisia siirtolaisia ja heidän ongelmiaan kohtaan. Pyrimme myös käsittelemään siirtolaisuuden merkitystä lähtömaalle, tulomaalle ja siirtolaiselle itselleen.

Näyttely pohjautuu asiantuntijoiden tekemiin käsikirjoituksiin. Asiantuntijoina ovat toimineet, prof. Unto Salo, prof. Gunvor Kerkkonen, prof. Toivo Paloposki, tri Eric De Geer sekä toim.pääll. Altti Majava. Tarkoituksena on jakaa näyttely kronologisesti aikajaksoihin, näyttely alkaa Ruotsin ja Suomen esihistoriallisten yhteyksien selvittämällä ja jatkuu aikajärjestyksessä nykyyhetkeen asti. Kunakin ajanjaksona pyritään esittämään siirtolaisten kohdealueet, siirtolaisuuden tarkoitusperä ja luonne, elinkeinojen osuus ja merkitys, elinolosuhteet sekä siirtolaisten lähtöalueet ja lähtijöiden tausta. Siirtolaisuuden tulevaisuudenkuvaa ja lähtevävoitteita pyritään myös mahdollisuuksien mukaan selvittämään.

Näyttely on esillä Göteborgissa marraskuuhun 1980, jonka jälkeen sen on tarkoitus kiertää eri puolilla Ruotsia mm. Luulajassa ja Tukholmassa. Tämän jälkeen näyttely tulee Suomeen, on esillä ainakin Helsingissä ja Tampereella ja jää pysyväksi Suomen Ruotsin siirtolaisuuden näyttelyksi Siirtolaisuusinstituuttiin Turkuun.

Näyttelyyn on eri näyttelypaikoilla tarkoitus liittää näyttelypaikkakunnan suomalaisväestön omaa toimintaa kuvaava ohjelmä näyttely.

Näyttelymateriaali tulee suurimmaksi osaksi koostumaan valokuvista. Mahdollisuuksien mukaan pyrimme kuitenkin elävöittämään näyttelyä esineillä, aidoilla asiapapereilla, kartoilla jne. Niinpä kaikenlainen Ruotsin siirtolaisuutta koskeva materiaali — niin tietopuoliset vihjeet kuin erilaiset lahjoituksetkin — otetaan kiitollisena vastaan.

Siirtolaisuusinstituutti
Kasarmialue, rak. 46
20500 TURKU 50

Avsikten med utställningen är att öka kännedomen om den finländska invandringen till Sverige och speciellt öka svenskarnas förståelse för finländska invandrare och deras problem. Man strävar även till att uppmärksamma migrationens inverkan på utvandrarnlandet, invandrarnlandet och på den enskilda flyttaren.

Utställningen baserar sig på manuskript gjorda av experter på området; prof. Unto Salo, prof. Gunvor Kerkkonen, prof. Toivo Paloposki, dr Eric de Geer samt byråchef Altti Majava.

Meningen är att indela utställningen i kronologisk tidsordning varvid man börjar med kontakterna mellan Sverige och Finland under förhistorisk tid och beskriver sedan olika utvecklingsskeden fram till våra dagar.

För varje tidsperiod beskrivs migrationens målområden, orsaker och karaktär, näringsgrenarnas andel och betydelse, levnadsförhållanden på utflyttningsområdena samt flyttarnas bakgrund.

Flyttningsrörelsernas framtidsperspektiv samt utveckling på kort sikt strävar man också att i mån av möjlighet beskriva. Utställningen visas i Göteborg fram till november 1980 varefter den kommer att ambulera till olika orter i Sverige, bl.a. Luleå och Stockholm. Därefter kommer utställningen till Finland och visas i Helsingfors och i Tammerfors för att därefter stationeras vid Migrationsinstitutet i Åbo.

Till utställningen är det meningen att på olika orterna i Sverige foga information om den finländska lokalbefolkningen och dess aktiviteter.

Utställningsmaterialet kommer till största delen att bestå av fotografier, men kommer att kompletteras i görligaste mån av föremål, fornyfynd, dokument, kartor o.dyl.

Allehanda material rörande migrationen till Sverige tas emot med tacksamhet. Adress:

Migrationsinstitutet
Kasarmområde, byggn. 46
20500 TURKU 50
FINLAND

KVEENISEMINAARI
9. – 10.6.1980
ROVANIEMELLÄ

KVÄNSEMINARIET
DEN 9. och 10. JUNI 1980
I ROVANIEMI

Siirtolaisuusinstituutti ja Lapin kesäyliopisto järjestävät Rovaniemellä ensi kesänä seminaarin, joka käsittelee muuttoliikettä pohjois-Suomesta ja -Ruotsista Pohjois-Norjaan. Tämä muuttoliike alkoi jo 1700-luvun lopulla ja kulmineitui 1800-luvun keskivaiheilla ja jälkimmäisellä puoliskolla ja loi perustan ns. kveenikulttuurille.

Kveeniseminaarin tavoitteena on tieteenaloittain selvittää mitä aikaisemmin on tutkittu, millaista kveeneihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa on parhaillaan käynnissä ja mitkä ovat kiireellimmät kveenikulttuurin tutkimus-, museointi- kielenhuolto ym. tarpeet. Tällöin kveenikulttuuri on nähtävä pohjoiskalotin kokonaistaustaa vasten eikä erillisilmionä. Näin ollen seminaarin alustajiksi kutsutaan asiantuntijoita Suomesta, Ruotsista ja Norjasta.

Seminaarista on tarkoitus tehdä avoin tilaisuus tutkijoille, päättävillä tahoille sekä kaikille asiasta kiinnostuneille.

Seminaarin tulokset julkaistaan instituutin ruotsinkielisessä julkaisusarjassa.

Asiasta kiinnostuneita pyydetään ottamaan yhteyttä instituutin toimistoon.

Migratinstitutet och Lapplands sommaruniversitet i Rovaniemi kommer nästa sommar att anordna ett seminarium som behandlar utvandringen från norra Finland och norra Sverige till Nordnorge. Denna utflyttning påbörjades redan under 1800-talets mitt och senare hälft, - denna flyttningsrörelse lade grunden för den kvänska kulturen.

Kvänsseminariet eftersträvar att klargöra vad man inom olika vetenskapsområden redan har forskat, hurudant kvenforskning det för tillfälle finns och vilka är de mest brådskande behoven inom forskningen och inom museispråk och språk områden betraktas mot nordkalotens helhetsituation, inte som en särforeteelse. Till seminariets inledare kallas sakkunniga från Finland, Sverige och Norge.

Meningen är att seminariet skall stå öppen för alla forskare, beslutfattande organ samt för alla intresserade.

Resultate för seminariet publiceras i Migrationsinstitutets svensk serie.

Vi ber alla intresserade kontakta institutets kansli.

OHJELMA

Maanantai 9.6.1980 Lappia-talo

ILMOITTAUTUMINEN 10.00-11.30
LOUNAS 11.30-12.45
Seminaarin avaus: 13.00
Siirtolaisuusinstituutin johtaja, tohtori Olavi Koivukangas

Pohjoismaiden Neuvoston Suomen valtuuskunnan edustajan puheenvuoro

Rovaniemen kaupungin tervehdys
Kaup.joht. Tuure Salo

Akat. Kustaa Viikuna: 13.30
"Pohjanperiltä Jaämeren rannoille"

Fylkeskonservator Einar Niemi, Vadsø 14.15
"Kvensk kulturforskning og vernearbeid"

PROGRAM

Måndag, den 9 juni 1980 Lappia-huset

ANMÄLAN OCH MATERIALUTDELNING
LUNCH
Seminariets öppnande:
Direktören för Migrationsinstitutet
doktor Olavi Koivukangas

Nordiska rådets Finlands delegations representant

Rovaniemi stads halsning
stadsdirektör Tuure Salo

Akademifedamot Kustaa Viikuna, Finland
"Från Lapplands odemarkar till Ishavskusten"

Fylkeskonservator Einar Niemi, Norge
"Kvensk kulturforskning och vernearbeid"

KAHVI	14.45	EFTERMIDDAGSKAFFE
Prof. Pertti Virtaranta, Helsingin yliopisto "Kveenien kieli"	15.15	Professor Pertti Virtaranta, Finland "Kvänernas språk"
Dos. Pekka Raittila, Helsingin yliopisto "Laestadiolaisuus -pohjoiskalotin ilmiö"	15.45	Docent Pekka Raittila, Finland "Laestadianismen - en foreteelse på Nordkalotten"
Författare Hans Kr. Eriksen, Stonglandseidet, Norge "Svenska kultur i dag och i morgen"	16.15	Författare Hans Kr. Eriksen, Norge "Kvensk kultur i dag och i morgen"
Keskustelua/lehdistöilaisuus	16.45-18.00	Plenardiskussion
PÄIVÄLLINEN	18.00	MIDDAG
Mahdollisesti opetusministerin vastaanotto	19.30	Kvällsmottagning
Finmarkin läänin tervehdys Maaherra Anders Aune		Finnmarks fylkes hälsning Landshovding Anders Aune
Norrbottnen läänin tervehdys Maaherra Ragnar Lassinantti		Norrbottnens läns hälsning Landshövding Ragnar Lassinantti
Lapin läänin tervehdys Maaherra Asko Oinas		Lapplands läns hälsning Landshövding Asko Oinas
Kveeniohjelmaa		Kvænprogram
Tiistai 10.6.1980 Lappia-talo tai muu paikka	8.30	Tisdag, den 10 juni 1980 Lappia-huset eller annat ställe
Työryhmien järjestäytyminen ja alustukset: <i>Ryhmä I:</i> Historiatieteet		Grupparbete:
1. Amanuenssi Knut Einar Eriksen ja stipendiat Henry Minde, Tromsön yliopisto		<i>Grupp I:</i> Historia Förberedda inlägg: Amanuens Knut Einar Eriksen och stipendiat Henry Minde, Norge Docent Sune Åkerman, Sverige Landskapsarkivarie Samuli Onnela, Finland
2. Doc. Sune Åkerman, Uppsala universitet, Ruotsi		
3. Maakunta-arkitonhoitaja Samuli Onnela, Oulu, Suomi		
<i>Ryhmä II:</i> Kielitieteet		<i>Grupp II:</i> Språksvetenskap Förberett inlägg: Professor Pertti Virtaranta, Finland
1. Prof. Pertti Virtaranta, Suomi		
<i>Ryhmä III:</i> Kansankulttuuri		<i>Grupp III:</i> Folkkultur Förberedda inlägg: Konservator Håvard Dahl-Bratrein, Norge Docent Phebe Fjällström, Sverige Fil,mag. Lassi Saessalo, Finland
1. Konservator Håvard Dahl-Bratrein, Norja		
2. Dos. Phebe Fjällström, Ruotsi		
3. Fm Lassi Saessalo, Kulttuurien tutkimuksen laitos, Turun yliopisto		

**Ryhmä IV: Kulttuurimaantiede ja sosiaali-
tieteet**

1. Prof. Uno Varjo, Oulun yliopisto
2. Mag. Ivar Björklund, Niemenakio, Kjåkan,
Norja
3. Doc. Jan Sundin, Umeå universitet

Grupp IV: Kulturgeografi och socialvetenskap

Förberedda inlägg:
Professor Uno Varjo, Finland
Magister Ivar Björklund, Norge
Docent Jan Sundin, Sverige

LOUNAS	11.30-13.00	LUNCH
Ryhmätyöskentely jatkuu	13.00	Grupparbetet fortsätter
Ryhmäraporttien esittely, keskustelu ja hy- väksyminen	14.30	Grupprapporterna presenteras, plenardiskussion och sammanfattning
Päätössanat	16.00	Avslutning
Lapin Kesäyliopiston edustaja		Representant för Lapplands sommaruniversitet

MUUTTOLIIKESYMPOSIUM 20. – 21. 11. 1980 TURUSSA

Siirtolaisuusinstituutin, joka aloitti toimintansa vuonna 1974, tehtävänä on edistää siirtolaisuuteen ja maassamuuttoon liittyvää tutkimus- ja tiedotustoimintaa. Kiinnittääkseen huomiota maassamuuttoa koskevan tiedon puutteellisuuksiin ja niistä seurauksena oleviin mahdollisiin viheratkaisuihin, päätti instituutin valtuuskunta järjestää maamme tutkijoille, suunnittelijoille ja päätöksentekijöille tarkoitettua valtakunnan sisäistä muuttoliikettä käsittelevän symposiumin Ruissalon kongressihotellissa marraskuussa 1975. Symposiumin tarkoituksena oli tarkastella muuttoliikettä kokonaisuudessaan ja erityisesti niitä alueita, jotka olivat keskusteluissa ja tutkimuksissa jääneet vähäiselle huomiolle. Huomiota kohdistettiin pääasiassa muttavaan ihmiseen, hänen muuttomotiiveihinsa, odotuksiinsa, valintoihinsa ja käsityksiinsä yhteiskunnan tehtävistä muuttoliikkeen ohjauksessa.

Maassamuutto on muuttanut luonnettaan 1970-luvun puolivälin jälkeen, saanut uuden kuvan. Vuoden 1975 jälkeen on tapahtunut elinkeinorakenteen selvää muuttamista, kaupungistumis-

prosessi on selvästi heikentynyt, muuttoliike on alkanut suuntautua yhä enenevästi pois suurista keskuksista ja alueellista tasaantumista on ollut selvästi havaittavissa. Useat Etelä-Suomen väestökeskukset ovat viime vuosina olleet muuttotappiollisia. Uuden muuttoliikkeen mukana on tapahtunut myös arvostusten muutoksia. Taloudellisen kasvun hidastuminen on suunnannut huomiota ympäristön laatuksymyksiin ja niiden vaikutuksiin asuinpaikan valinnassa.

Vuoden 1975 symposiumista saatujen myönteisten kokemusten ja edellä esitettyjen muutosilmiöiden innoittamana järjestää Siirtolaisuusinstituutti Turussa 20. – 21. 11. 1980 muuttoliikesymposiumin, jonka yleisteema on maassamuuton kehitys vuoden 1975 jälkeen. Työmuotona symposiumissa ovat yleisalustukset ja niiden pohjalta käytävä yleiskeskustelu sekä ryhmätyöskentely.

Muuttoliikesymposiumia valmisteleva työryhmä on alustavasti suunnitellut symposiumin ohjelman seuraavanlaiseksi:

ALUSTAVA OHJELMA

Pitopaikkana: Hotelli Rantasipi, Turku
Symposiumin teema: Maassamuuton kehitys
vuoden 1975 jälkeen

Torstai 20.11.1980

- 9.00 ILMOITTAUTUMINEN JA MAJOIT-
TUMINEN
- 10.00 SYMPOSIUMIN AVAUS
VALTIOVALLAN TERVEHDYS
TURUN KAUPUNGIN TERVEHDYS
- 10.30 MUUTTOLIIKKEEN Uudet SUUNNAT
– tilastoanalyttinen tarkastelu
- 11.00 VASTAAKO MUUTTOLIIKETUTKIMUS
TIEDON TARVETTA ?
– tutkimusanalyttinen tarkastelu
- TALOUDELLINEN KEHITYS JA MAAS-
SAMUUTTO
- 11.20 Kansantaloudellinen näkökulma
- 11.40 Maassamuutto ja elinkeinoelämän rakenne
- 12.10 Kunnallistalous ja muuttoliike
- 12.50 KESKUSTELUA
- 13.10 Lounas
- ALUERAKENTEEN KEHITYS
– palvelujen saavutettavuus ja maassa-
muutto
- 14.10 Kokonaistarkastelu valtakunnantasolla
- 14.40 Kokonaistarkastelu maakuntatasolla
- 15.10 Kahvi
Palvelujen saavutettavuus
- 15.25 Koulutuspalvelut
– Korkeakoulutus ja aikuiskoulutus
– Perus- ja keskiasteen koulutus
- 16.05 Kulttuuripalvelut
- 16.25 Terveyspalvelut
- 16.45 KESKUSTELUA
- 17.05 TERVEELLINEN ASUMISYMPÄRISTÖ
– terveelliselle, hyvälle asumisympäristölle
asetettavat vaatimukset
- 17.35 ELINTASO VAI YMPÄRISTÖN LAATU ?
– maassamuuton yhteydessä tapahtuneet
arvostusten muutokset
- 18.05 MUUTTOLIIKE JA YHDYSKUNTA-
SUUNNITTELU
- 18.35 KESKUSTELUA
- 18.55 Päivällinen
- 19.55 TYÖRYHMIEN ENSIMMÄINEN KO-
KOONTUMINEN
ALUSTUKSET TYÖRYHMISSÄ
KESKUSTELUA ALUSTUSTEN POHJAL-
TA
- 21.30 Mahdollinen iltaohjelma

Perjantai 21.11.1980

- MAASSAMUUTON OHJAUS JA YKSILÖ
– Käytetyt ja käytettävät keinot
- 8.30 Väestö- ja perhepolitiikka
- 9.00 Työvoimapolitiikka
- 9.30 Asuntopolitiikka
- 10.00 Aluepolitiikka
- 10.30 Pääomavirtojen ohjautuminen
- 11.00 Vaihtoehtoiset linjat maassamuuton oh-
jauksessa
- 11.30 PANEELIKESKUSTELU AIHEESTA YK-
SILÖ JA MUUTTOLIIKE-PÄÄTTÄJÄN
VASTUUN IHMISESTÄ MUUTTOLIIK-
KEEN OHJAUKSESSA
Keskustelussa toimivat kysyjinä muut-
toliikkeen seurausilmiöiden tutkijat ja
vastaajina poliittiset päätöksentekijät
- 13.00 Lounas
- 14.00 RYHMÄTYÖSKENTELY jatkuu
- 15.00 Kahvi
- 15.30 TYÖRYHMIEN RAPORTTIEN KÄSIT-
TELY
- 18.00 SYMPOSIUMIN PÄÄTÖSSANAT

MUUTTOLIIKESYMPOSIUMIIN ON ALUSTAVASTI KAAVAILTU SEURAAVIA TYÖRYHMIÄ

1. Muuttoon liittyvien yksilöllisten seuraus-
ilmiöiden huomioon ottaminen muutto-
liikkeen ohjauksessa
2. Muuttoon liittyvien mielenterveydellisten
ongelmien huomioon ottaminen muutto-
liikkeen ohjauksessa.
3. Lapsi muuttoliikkeen rattaissa.
4. Väestöpolitiikan uudet keinot.
5. Terve elinympäristö ja sen ehdot.
6. Maassamuutto vai siirtolaisuus?
7. Ruotsinkielisen väestön asema muuttoliik-
kessä.
8. (Pää) kaupunkiseudun muuttoliikkeen
uudet piirteet.
9. Auerakenne ja sen kehittäminen.
10. Alueeseen liittyvien sosiaalisten häiriöteki-
joiden poistaminen.
11. Yhteiskuntapoliittiset tavoitteet maassa-
muuton ohjauksessa.
12. Muuttoliikkeen syyt eilen - tänään - huo-
menna.
13. Tuottavuuden nousu eri aloilla ja sen
vaikutus muuttoliikkeeseen.

Symposiumia valmisteleva työryhmä jatkaa edelleen työtään ja toivoo saavansa symposiumin ohjelmaa tai alustajia koskevaa palautetta. Asiasta kiinnostuneita pyydetään ottamaan yhteyttä instituutin toimistoon (921/17 536) tai suoraan symposiumia valmistelevan työryhmän sihteeriin (Kai Lindström työ: 377 844, koti: 445 936 suuntanumero molemmissa 921).

Laitoksia ja virastoja pyydetään huomioimaan Muuttoliikesymposium ensi vuoden talousarvioissa.

JOHN NURMINEN OY
TURKU

KIRJALLISUUSESITTELYJÄ JA ARVIOITA

Regional Dynamics of Socioeconomic Change. Antoni Kuklinski & Olli Kultalahti & Briitta Koskiahho (eds.) Finnpublshers, Tampere 1979.

Tamperelainen pienkustantamo on ryhtynyt mit-tavaan hankkeeseen: "Regional Dynamics of Socioeconomic Change" on 547-sivuinen ko-koomateos, jonka kirjoittajat edustavat yli kym-mentä maata. Olli Kultalahden laatiman esipuheen mukaan pyrkimyksenä on kartoittaa ja kehittää uusia lähestymistapoja aluetutkimukseen, -suun-nitteluun ja -politiikkaan. Samalla kyseessä on eräänlainen jatko-osa Antoni Kuklinskin aiemmin toimittamille samaa aihepiiriä käsitteleville artik-kelikokoelmille. Teoksessa on neljä pääosaa: Tutkimuksen ja käytännön suunnittelun yhteydet ovat suppean avausosan (3 artikkelial kantava teema. Toisessa osassa (4 artikkelial) esitellään malleja ja metodeja. Kolmannen ja laajimman osan (15 artikkelial) aihepiiriksi on kirjattu kaikenkat-tava "käsitteitä ja lähestymistapoja". Kohteina ovat yhtäältä spatiaaliset järjestelmät muutok-sineen sekä toisaalta näiden järjestelmien suun-

nittelu. Neljännessä osassa (13 artikkelial) esitel-lään valikoituja kokemuksia ja esimerkkejä, jotka ryhmitetään kolmannen osan tapaan kahteen alajaksoon. Teoksen loppuponnnet muotoilee alue-tutkimuksen ja -suunnittelun kansainvälinen mana-gerihahmo Antoni Kuklinski. Tilanpuute estää kaikkien artikkelien kommentoinnin tässä - eikä kukaan tietysti luekaan tiiliskiven kokoisia moni-aineksisiä kokoomateoksia kannesta kanteen. Poi-min seuraavassa muutamia näyrteitä sisällöstä. John Friedmann pohtii aluetieteen tulevaisuutta. Hänen teesisä ovat tulleet keskustelun kohteiksi muidenkin esittäminä, mutta arvostetun auktori-teetin sanalla on aina painonsa: Aluetieteen ongel-manasettelu on perimmältään yhteiskunnallinen ja poliittinen. Kuitenkin sen teoria on eristynyt suunnittelun arjesta. Tähän tarvitaan muutos ja sitä toteutettaessa olisi analysoitava myös alue-tutkimuksen filosofisia perusteita. Näistä kannan-otoista Friedmann päätty konkreettisiin esityk-siin aluetieteen kehittämisen toimintaohjelmaksi. Hollantilainen tutkijakvartetti van Leeuwen-Paelinck-Wagenaar-Tack soveltaa spatiaalista eko-nometriaa monialueisen vuorovaikutusmallin kehit-